تازه‌های اقتصاد

پنج‌شنبه ۳۱ اردیبهشت ۱۴۰۵ شماره ۳۷

خداحافظی با دهک‌بندی

دریافت یارانه به شرط قبولی در «آزمون وسع»

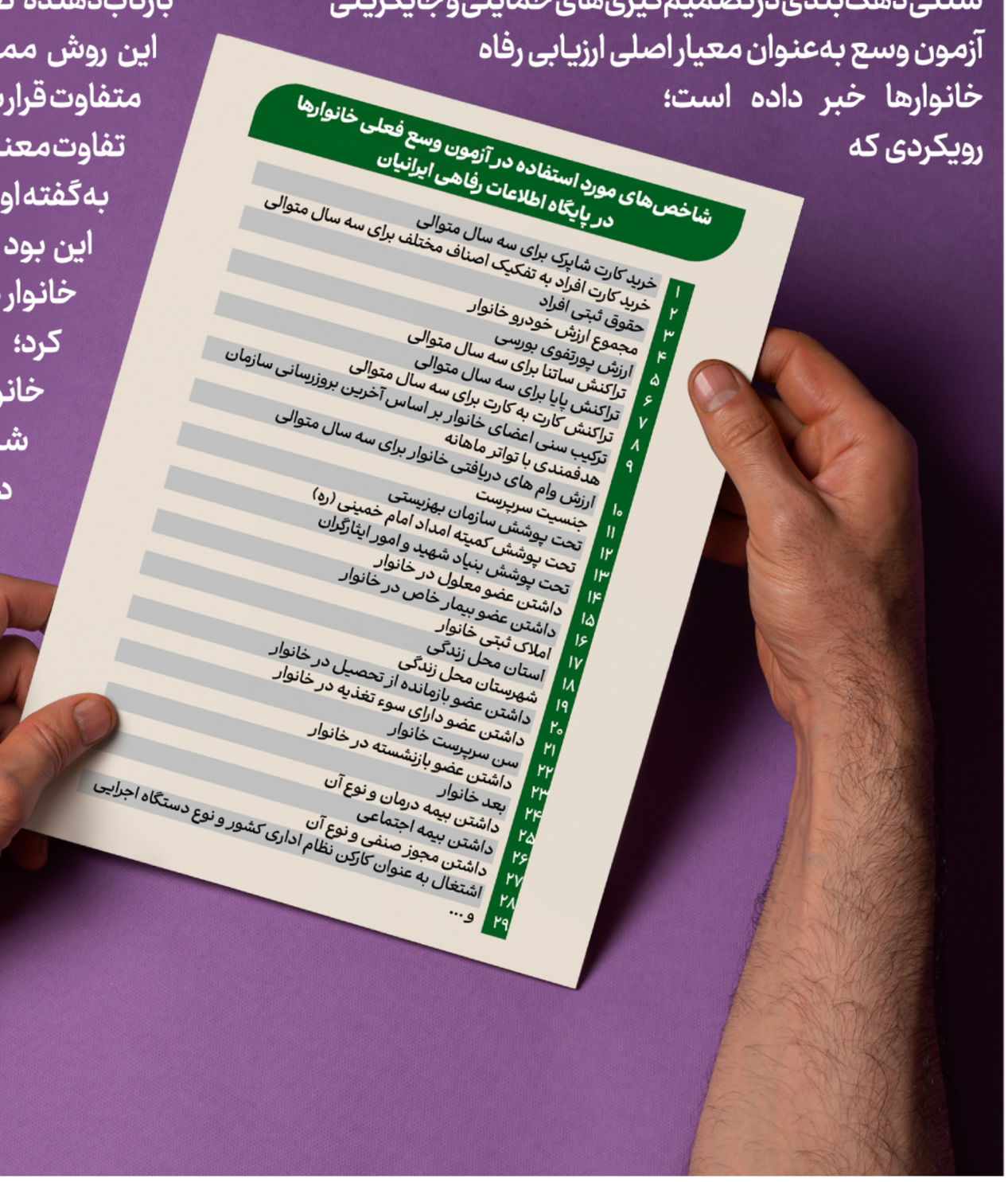
در سال‌های گذشته، یکی از مهم‌ترین پرسش‌های مربوط به نظام توزیع حمایت‌های اجتماعی، نحوه شناسایی خانوارهای مشمول بود؛ موضوعی که بسیاری از مردم معتقد بودند در برخی موارد با واقعیت معیشتی خانوارها فاصله دارد. برای بخشی از جامعه این پرسش مطرح بود که چگونه ممکن است خانواری با درآمد محدود و هزینه‌های سنگین زندگی، صرفا به‌دلیل برخی سوابق مالی یا دارایی‌های ثبت‌شده در سال‌های گذشته، از دریافت یارانه نقدی یا دیگر حمایت‌های دولتی محروم شود. اکنون دولت در مسیر اصلاح این سازوکار، گام تازه‌ای برداشته است.

ایمان زنگنه، سخنگوی معاونت رفاه و امور اقتصادی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی از کنار گذاشته شدن مبنای سنتی دهک‌بندی در تصمیم‌گیری‌های حمایتی و جایگزینی آزمون وسع به‌عنوان معیار اصلی ارزیابی رفاه خانوارها خبر داده است؛ رویکردی که قرار است با اتکا به داده‌های ثبتی، اقتصادی و اجتماعی، تصویر دقیق‌تری از وضعیت واقعی خانوارها ارائه کند.

زنگنه با اشاره به مصوبه هیئت وزیران در آذرماه ۱۴۰۴ می گوید: «ملاک پیشین دهک‌بندی حذف شده و مبنای ارزیابی به سمت آزمون وسع رفته است. به بیان دقیق‌تر، دیگر صرفاً دهک یا خوشه ملاک نهایی تصمیم‌گیری نیست، بلکه وضعیت رفاهی خانوارها بر اساس اطلاعات به‌روز و ثبت‌شده ارزیابی می‌شود.»

او توضیح می‌دهد که دهک‌بندی، اگرچه در سال‌های گذشته مبنای اصلی سیاست‌های حمایتی بوده، اما محدودیت‌هایی نیز داشته است: «در این روش، خانوارها بر اساس یک امتیاز رتبه‌بندی و سپس در گروه‌های مساوی جمعیتی تقسیم می‌شدند، اما مرز میان دهک‌ها لزوما بازتاب‌دهنده تفاوت واقعی سطح رفاه نبود. در این روش ممکن است دو خانوار در دو دهک متفاوت قرار بگیرند، در حالی که از نظر اقتصادی تفاوت معناداری با یکدیگر نداشته باشند.»

به گفته او، یکی از چالش‌های روش‌های قبلی این بود که مجموعه متنوعی از اطلاعات خانوار به یک امتیاز واحد تقلیل پیدا می کرد؛ موضوعی که به‌ویژه در ارزیابی خانوارهای میانی جامعه، دقت شناسایی را کاهش می‌داد. به همین دلیل، حرکت به سمت آزمون وسع با هدف اصلاح خطاهای ناشی از رتبه‌بندی‌های ساده‌سازی‌شده و دستیابی به ارزیابی دقیق‌تر صورت گرفته است.

یادداشت روز

پیش‌شرط کلیدی مهار رشد نقدینگی

■ جمشید عدالتیان شهریاری
استاد دانشگاه

گزارش‌های نظارتی بانک مرکزی حاکی از آن است که بخش قابل توجهی از «تسهیلات تکلیفی» و «تعهدات کلان» شبکه بانکی به نهادهای عمومی غیردولتی اختصاص یافته است. این نهادها به‌رغم برخورداری از دارایی‌های غیرمنقول و شرکت‌های تابعه سودده، برای اجرای طرح‌های توسعه‌ای خود به منابع بانکی متکی هستند. تجربه سال‌های اخیر نشان داده است که نکول یا استمهال مکرر این تسهیلات، یکی از عوامل اصلی تشدید ناترازی ترازنامه بانک‌هاست. بانک عامل برای پوشش این ناترازی ناچار به اضافه‌برداشت از بانک مرکزی می‌شود که این امر به منزله رشد مستقیم پایه پولی است. در ادبیات اقتصادی، این چرخه به «سلطه مالی بر سیاست پولی» تعبیر می‌شود و کارایی ابزارهای بانک مرکزی برای کنترل تورم را کاهش می‌دهد. برون رفت از این وضعیت مستلزم آن است که: ۱- اعطای هرگونه تسهیلات به این نهادها منوط به ارائه طرح توجیهی اقتصادی و صورت‌های مالی حسابرسی‌شده باشد. ۲- تأمین مالی پروژه‌ها در اولویت نخست از محل «مولدسازی دارایی‌های راکد» خود نهادها صورت پذیرد. ۳- بانک مرکزی بر رعایت نسبت‌های احتیاطی و حدود مقرر در دستورالعمل ذی‌نفع واحد نظارت مؤثر اعمال نماید.

برای ادامه مطلب روی لینک کلیک کنید

شبکه بانکی یک هزار و ۷۶ همت برای حمایت از تولیدکنندگان متاثر از سیاست ارزی جدید دولت، تسهیلات پرداخت کرد

بانک مرکزی سهمیه پرداخت تسهیلات قرض‌الحسنه خرید خودرو داخلی خانواده شهدا، جانبازان و ایثارگران را به میزان ۴ همت ابلاغ کرد

سهمیه ۵ همت تسهیلات قرض الحسنه جهت تأمین جهیزیه ایرانی به بانک‌های ملت، تجارت و رفاه کارگران ابلاغ شد